LES SERVICE SUPERIEURE AU TONKIN
EDITION

NGÀY THỨ NĂM 28 AOUT 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

N° 2574

HANOI

	Một tờ	Người đưa đến nhà	Gửi về nhà quê	Bắt đầu từ Tonkin và Algérie	Nước lớn và các Phủ Pháp ở Paris	Special
Một năm	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	8 $ 00	9 $ 00	»
Các làng và						
Các công-sở	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00	»
Sáu tháng	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 30	6 . 00
Ba tháng	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tháng	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM HUY LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN V. LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 156

ANNONCES

Décomptées à raison de 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

4e page	Une seule insertion . . . . 0 $ 30 le cm
	Par contrat annuel . . . .
	Par centimètre et par insertion . . . . . 0 $ 15 le cm

Réclame dans la 1re page. . . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le cm
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái giá-trị của văn-sĩ

Ở nước nào cũng thế, ở đời nào cũng vậy, những người có học-thức, vẫn chiếm được cái địa-vị tôn quí, mà gọi là bực thượng-lưu; nhất là những người có học-thức, mà lại có văn-tài, có khí-phách, có phẩm-hạnh, có nhiệt-thành, thì cái giá-trị lại càng cao hơn nữa. Ở nước Nam ta xưa kia, thì ông Phùng khắc Khoan, ông Trương hán-Siêu, ông Châu-An và ông Nguyễn-Trãi : ở nước Tàu thì ông Hàn-Dũ, ông Tô-Thức, ông Văn-thiên-Tường, ông Vương-thủ-Nhân, đều bởi học-vấn phong phú, kiến văn rộng rãi, lại có nhiệt-thành có khí cốt, phát ra những văn-chương hùng hồn hoa lệ, quảng bác uyên-thâm, dựng cờ nổi trống chốn văn-đàn, để làm tiêu biểu cho thiên-hạ đời sau. Đó là những bậc hiền đạt ở trên, có danh-vị ở chốn triều-đình, có thế lực ở trong xã-hội, mà thiên-hạ đời sau vẫn sùng bái hâm-mộ, mục cho là những nhà văn-sĩ trứ danh. Lại còn những bực khốn cùng ở dưới, không có chức-vị gì ở trong xã-hội, học-thức cũng rộng, chí khí cũng cao, không sợ thù oán, không kể lợi hại, hy sinh cả tính mệnh tài-sản, mướn ngọn bút mà phát minh chân-lý, hoán khởi tinh-thần cho quốc-dân. Cũng có người thì được quốc-dân sùng bái, thiên-hạ hoan-nghênh, được hưởng cái vinh-dự tôn qui trong một thời, mà chính mình kịp thấy cái văn-chương kết-quả. Cũng có người thì xướng không ai họa, nói không ai tin, bị bằng bối công kích, xã-hội ruồng đuổi, cả đời chịu ức-uất lao-tao; nhưng đến khi chân-lý đã tỏ công luận đã định, thì người ta lại sùng bái ca-tụng, coi là một bực tiên tri tiên giác; tức như các nhà văn-sĩ nước Pháp ở thế-kỷ mười bảy và thế-kỷ mười tám, các nhà chí-sĩ nước Nhật ở buổi duy tân, và hiện nay như Tagore tiên-sinh ở nước Ấn-độ.

Nước nào nhờ khí thiêng chung đúc, sinh sản được những bực văn sĩ như thế, thì thật là vẻ vang cho nước, lợi ích cho dân. Cái giá trị của văn sĩ qui báu như thế, thì cái phẩm cách của văn-sĩ phải thế nào cho xứng đáng với cái giá trị ấy, không những là phải có công học vấn, có tài văn-chương, mà lại phải trau dồi đạo đức, sửa sang tính nết, có nghị lực để làm việc khó, có nhiệt-thành để mưu lợi công, biết tự tôn trọng lấy mình, mà không có thói phan viên y phụ, biết cách giao tiếp với người, mà không có tính tự đắc kiêu căng; như các bậc văn-sĩ đã kể ở trên kia, tuy nhờ cái tư bẩm của giời cho có khác người, mà cái sức luyện tập, cái công tri-thủ, thật cũng hơn người nhiều lắm, không phải chỉ học rộng hơn người được năm mười quyển sách, đủ sức làm nổi được văn-chương mà đã tự đặt mình vào hàng văn sĩ, tỏ ý khinh miệt một đời dân?

Ở nước ta bây giờ học cũ đã bỏ, học mới bắt đầu, trong nước đương buổi mơ màng bỡ rỡi, phải cần có bực thiếu niên anh tuấn, học rộng tài cao, có nghị-lực để đảm đang công việc cho xã-hội, có nhiệt-thành để hoán tỉnh tinh-thần cho quốc-dân, dựa đường chỉ nẻo, gõ mõ khua chuông, để dìu-dắt nhau trên con đường tiến-hóa; bực người ấy mới thật là hợp thời, mà người mình chính đương khói hương khấn nguyện.

Vậy những người có tư tưởng, có chí khí, muốn chiếm lấy cái địa-vị cao qui, cho xứng đáng cái danh giá là văn-sĩ Việt-Nam, tưởng nên gia công học vấn, rèn đúc văn tài, nuôi lấy công đức công tâm, bỏ thói tự tư tự lợi, lấy mắt tinh mà xét cuộc đời, đem nghị-lực mà làm việc lớn, đem hết cái tài-học cái năng-lực của mình, mà dâng cho đồng bào tổ-quốc, học thức văn-chương, đã đủ làm bực tiên-tri tiên-giác trong một nước, mà phẩm hạnh đạo-đức, lại đủ làm tiêu biểu khuôn phép trong một đời, có đủ cái tư cách văn-sĩ, thì tự khắc quốc-dân một lòng hoan-nghênh mà dõng thành công nhận, cái chân-chánh giá trị văn-sĩ, có phải tự mình chiếm lấy cho mình hay là tự mình cầu lấy cho mình được đâu.

Ôi, đời nào chẳng có nhân-tài, để đảm-đang công việc cho đời ấy, nhân-tài sinh ở đời nào, cũng phải lo gánh vác công việc cho đời ấy; các bậc chân-chánh văn-sĩ đã kể ở trên kia, cũng chỉ biết cái bổn phận của mình đối với dân đối với nước, chứ có nghĩ đến cái danh giá của mình thế nào và thiên hạ đời sau đặt mình vào cái địa vị nào đâu.

Đương cái buổi đường học mới mở mang, trí dân còn mờ tối, như ở xã-hội ta bây giờ, tất cũng phải có những bực nhân-tài xuất chúng, ứng vận mà sinh, để gánh vác công việc cho đời. Những bực ấy là ai? kỳ giả cũng xin biển đồng tình với quốc-dân mà khói hương khấn nguyện.

H. T. B.

MỘT NHÀ ĐẠI TỪ THIỆN NƯỚC HOA-KỲ

Những nhà từ-thiện xưa nay, dẫu trong lòng rộng rãi đến đâu, it người chịu làm phúc đến nỗi để cả tính thân mình phải chịu khốn khổ về việc làm phúc. Ấy thế mà M. Eliphalet Remington là người chế ra máy chữ Remington đã làm phúc đến thế đấy. Ông tạ thế mới đây, hưởng thọ chín mươi năm tuổi.

Năm mươi năm trước đây hai anh em ông đem cùng cho Cao-đẳng học đường thành Syracuse một khu đất đáng giá 120,000 dollars. để dựng trường học ấy. Cái số tiền ấy lúc bấy giờ đã to lắm. Từ đấy trường Cao-đẳng Syracuse được nhờ hai anh em ông nhiều lắm nhưng mỗi ngày bài ông xa sút chẳng bao lâu vốn liếng chẳng còn mấy. Sau một người chết, một người còn lại, rất là túng bấn, nhờ được thành Syracuse giúp đỡ cho, mới được đủ ăn đủ mặc. Khi ông sau này mất, cao đẳng học đường Syracuse có tặng ông mấy câu như sau này:

« Ông đã làm phúc đến nỗi ông không còn gì để tiêu dùng cho mình nữa, trong lúc tuổi già của ông, chúng tôi gặp ông được ít nhiều, thực là một cái hân hạnh cho chúng tôi lắm lắm. »

THỦY-TAI Ở TRUNG-HOA

Nay mai thì hội-đồng quốc tế cứu-trợ mới được rõ số tổn hại trong các hạt bị lụt. Nhưng cái thủy-tai năm nay làm tổn hại cho nước Trung-hoa hơn là nạn tiêu khô năm 1920-1921

Cứ như những tin tức ở các nơi gửi về, thì tổn hại nhất là ở các tỉnh. Trực-lệ, Hồ-nam, Sơn-đông, Giang-tây, Phúc-kiến và ở Quảng-đông, mà số người phải bỏ nhà cửa mà đi có độ 10 hay 12 triệu mà số tổn hại tính ra hàng mấy trăm triệu dollars. Riêng ở Trung-gia-kỳ số tổn hại it ra là ba mươi triệu dollars, ấy là ở đây chỉ có một phần thành phố bị lụt, chứ như ở các miền khác khắp cả thành-phố ngập độ 10 hay 20 và 30 centimètres nước.

Hội-đồng sẽ thu được các số tiền sau này để trợ cấp cho các tỉnh bị lụt: 8 triệu dollars lấy ở thuế thương-chính tăng lên 12 triệu là tiền quyên ở Trung-hoa; 2 triệu lấy ở tiền tăng thuế vận-tải; 1 triệu của các hội truyền-giáo và 2 triệu của các tư-gia. Như vậy còn thiếu độ 5 triệu dollars.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 27 Août 1924

Tại nguyên-lão nghị-viện

Buổi chiều và buổi tối hôm thứ ba, quan Poincaré diễn thuyết bênh vực cái chính-sách của ngài trước đây và chỉ-giải mấy điều về các bản giao-ước Londres.

Quan Herriot đáp lại mọi lẽ.

Sau nguyên-lão nghị viên bỏ 181 phiếu tỏ lòng tin cậy tòa nội-các và tung thuận cái chính-sách của chánh-phủ

Ngày hôm qua nguyên-lão nghị-viện bàn đến bản giao-ước Lausanne.

Ông Bompard và quan Herriot trần-thuyết mọi lẽ xong, thì nguyên-lão nghị viện tung-thuận bản giao-ước ấy.

Gió bão dữ-dội ở Hoa kỳ

Ở miền bờ bể Đại-tây dương gió bão dữ dội. Việc vận-tải ở cửa bể New-York bị đình-trệ. Ở miền bờ bể Virginie và Floride tổn hại rất nhiều.

Phi-tướng Pelletier d'Oisy

Quan Giám-quốc tiếp phi-tướng Pelletier d'Oisy và viên đội Besin.

Liệt-quốc với Trung-hoa

Tin Quảng-đông.— Hai chiếc pháo-thuyền Hoa-kỳ tên là Achille và Pampanga, hai chiếc pháo-thuyền nước Anh, hai chiếc pháo thuyền nước Pháp, và một chiếc pháo thuyền Bồ-đào-nha đã đến Quảng-đông để ngỏ ý về việc nhà buôn đình nghiệp, có xảy ra rối loạn, thì bảo hộ các tô giới và các quyền lợi của ngoại-quốc. Nhiều nhà buôn đóng cửa kín. Các phố nhỏ đều chẳn lại không đi lại được. Nay mai các nhà buôn đều đình nghiệp cả.

Các nhà buôn Trung hoa đình nghiệp

Tin Thượng-hải. — Các nhà buôn đình nghiệp để tỏ lòng bất phục Tôn-dật-Tiên. Khắp mọi nơi đều tin chánh phá sẽ tịch biên khí giới. Trong 100 hiệu buôn, đến 90 hiệu đóng cửa.

Cavite, từ ngày 25 đến 27 Août 1924

Nhà ngân-hàng vỡ nợ ở Trung-hoa

Bắc-kinh. — Mấy hôm nay vì việc buôn bán dầu cơ các ngân-khố trái-đơn mà chín nhà ngân-hàng ở Bắc-kinh và bốn nhà ngân-hàng ở Thượng-hải phải đóng cửa. Tại Bắc-kinh và Thượng-hải, ngân-phí đóng cửa đã hai ngày, rồi lại mở cửa. Ngân-khố trái-đơn đồ đồng ba giá xuống mất 10 points, nay lại lên giá được ít nhiều. Vì có tin rằng tỉnh Chiết-giang, và tỉnh Giang-tô sắp đánh nhau, nên giá hối-đổi tiền-tệ ngoại-quốc cũng hạ xuống. Hiện không có gì chắc là hai tỉnh ấy đánh nhau, có lẽ các tin ấy do bọn buôn bán dầu cơ phao đồn lên để kiếm lời.

Tin Thượng-hải. — Bốn nhà ngân-hàng nhỏ của Trung-hoa đóng cửa ngày hôm nay. Có lẽ nhiều nhà khác cũng sẽ đóng cửa. Cái duyên-do là vì có tin đồn rằng tỉnh Chiết-giang, và tỉnh Giang-tô sẽ đánh nhau, và có lẽ tỉnh Giang-tây và tỉnh Phúc-kiến cũng đánh nhau.

Cái nạn chiến-tranh ở nước Trung-hoa

Thượng hải. — Các đốc quân đương dự bị để ngày mai đánh nhau. Quân-lính của đốc-quân Lu Yang-Shiang về tỉnh Chiết giang và quân lính của đốc-quân Che Yuan về tỉnh Giang-tô đã thu xong. Có tin rằng đốc-quân Che Yuan hạ lệnh dự-bị 30 đoàn hỏa-xa để đem quân đến phía Thượng hải, và dự bị một phần tàu bể hiện đóng ở Nam-kinh để tiến đến Thượng-hải cướp lấy xưởng khí-giới, hiện ở dưới quyền đốc-quân Lu về tỉnh Chiết-giang.

VĂN UYỂN

Nhớ cảnh quê hương

Nhớ cảnh quê hương những ngậm ngùi
Niềm riêng riêng nhớ nhớ không nguôi,
Nhớ khi giòng Mã ngồi cầu tắm,
Nhớ lúc cầu Voi đứng dạo chơi.
Nhớ cảnh Hàm-rồng khi gió mát,
Nhớ hoa Tòa-sứ buổi giăng soi.
Người này cảnh ấy giờ xa cách,
Xa cách nên lòng nhớ chẳng thôi.

Đêm hè nơi ấu-xá

Trần trọc năm canh chốn lữ đình,
Đêm hè phong cảnh thật buồn tênh.
Véo-von trước cửa ve khơi thỉnh,
Khắc-khoải bờ tre cuốc gọi canh.
Tiếng muỗi vo-ve trong xó tối,
Bóng giăng lấp-ló dọi ngang mành.
Chung quanh làng xóm đà yên giấc,
Một ngọn đèn chong bóng với mình

Thanh đức : Trần-văn-Xước

Một cái nguyên-nhân sự yếu-đuối của người mình

Truyền bá vệ-sinh bằng cách chiếu bóng

Không những người Pháp phàn nàn rằng người mình yếu đuối lắm, mà chính người mình cũng công-nhận như thế. Ta thử đưa mắt nhìn chung quanh ta xem có thấy mấy người thật được là khỏe mạnh không, hay là chỉ thấy những người ngực hóp vai xo, thân hình èo lả, tay chân mảnh khảnh, đi đứng một quãng đường kém mỏi mệt, làm một việc hơi nặng thấy nhọc nhằn. Chẳng nói thì ai cũng rõ rằng một nước mà phần nhiều những người dân như thế cả thì làm sao gọi là một nước mạnh được, một nước có đủ sức lực sinh tồn trên thế-giới ở cái thời-đại khốc-hại yếu chết này. Vậy ta phải xét xem những nguyên-nhân sự yếu đuối-hãy là gì, để liệu tìm phương bổ cứu mà làm cho giống nòi được mạnh lên. Những nguyên-nhân ấy lại tảo-hôn, thiếu thể-dục và nhất là không theo phép vệ-sinh.

Thật vậy, trừ một số ít người ở nơi thành-thị được chịu ít nhiều ảnh-hưởng của tân-học, được trực-tiếp với sự sạch-sẽ của người Pháp là biết qua loa phép vệ-sinh; còn một phần dân rất nhiều, — nhất là bọn phụ-nữ, — ở chốn thôn quê thì mở mày mặt mít, không hiểu vệ-sinh là chi chi cả. Dân nhà quê ta đối với sự tắm rửa thật là lười biếng, cho nên mình mẩy thường đầy những ghét bẩn, quần áo sặc những mùi hôi; ở thì ở trong những cái nhà tối tăm ẩm thấp, ăn sáng mặt giời không mấy khi có dịp vào; ăn uống thì cẩu-thả vô cùng, ba giã ăn nấy, gặp gì uống nấy, bất cứ sạch bẩn thế nào; chẳng thế mà giả ta có giảng giải cho họ biết cách ăn ở của họ là bẩn thỉu không hợp vệ-sinh thì họ đáp lại ngay rằng « ăn bẩn sống lâu, ở sạch chóng chết ».

Có nhiều người nói dân ta như các hạng người lao động và dân nhà quê, sinh kế nghèo ngặt, làm ăn đầu tắt mặt tối, suốt ngày suốt buổi, còn lúc nào nghĩ đến sự tắm rửa, giặt giũ và quét tước của nhà nữa; và lại vật mới chẳng đã đát miệng có tiền đâu mà làm được cửa cao nhà rộng, ăn được vật ngon, mặc được của tốt như người, mà bảo họ phải theo phép vệ-sinh. Nhưng chẳng qua vì người mình cũng quá ư cẩu thả, khó nọ đến đâu mà chẳng rồi được chút thì giờ, tuy bận công bận việc mà lại không để ra được độ 15 phút đồng hồ mà tắm giặt hay sao; cũng thì một cái quần cái áo, ta chịu khó thay giặt luôn, tắm rửa giã-dịa ở nhà quê thì thiếu gì nước; cũng thì một cái nhà, ta chịu tốn thêm lên một ít mà đồ nền cho cao, trổ cửa cho nhiều, quét tước cho năng, cải số tiền tốn thêm lên ấy đã thấm vào đâu với cái số tiền đóng tiền ăn thịt, đóng gạo ăn xôi; cũ g thì một miếng ăn, có ngon là h sạch sẽ thì hãy nuốt vào, mà làm được như thế thì có mất gì; chẳng qua là họ quen tính cẩu-thả, mà đổ lỗi cho không có thì giờ cũng sự từng bẩn đó mà thôi. Vậy thì theo phép vệ-sinh không phải là cứ ở cửa cao nhà rộng, ăn ngon mặc tốt, mà chính là thân thể phải cho sạch sẽ, nhà cửa phải cho cao ráo, đồ ăn uống phải cho trong sạch, để tránh khỏi những bệnh tật mà thôi.

Song làm thế nào mà bảo cho họ biết và theo những điều ấy? Chánh-phủ đã đặt ra việc cứu-tế, lập nên nhà phúc-đường, nào là phái quan t ầy thuốc đi các làng diễn-thuyết để truyền-bá vệ-sinh trong dân gian, nào là bắt dạy vệ-sinh ở các học-đường. Mà đến nay cũng chưa có kết-quả gì tốt đẹp cho lắm: diễn thuyết cho nghe thì chỉ được lúc nghe mà thôi, ngoài ra chứng nào vẫn giữ ý ấy, vẫ lại chưa chắc họ đã thật hụng tin, như bảo rằng ở lâu hay ốm đau, mà ọ đến hàng tháng không tắm thì vẫn mạnh khỏe, bảo rằng uống nước lã có nhiều trùng độc, thì nào họ có trông thấy trùng độc gì đâu, mà bắt họ theo cho được; dạy vệ-sinh c o những trẻ con trong học-đường cũng là một cách truyền-bá vệ-sinh rất tốt, song đã mấy nơi dạy cho hợp phép, hay là chỉ bắt học thuộc lòng những bài vệ-sinh ở trong sách rồi có thực-hành hay không cũng chẳng cần, hay là ở trường giảng vệ-sinh, mà ở nhà cha mẹ nó vẫn ở bẩn thỉu cũng là nước đổ đầu vịt mà thôi.

Giảng giải vệ-sinh một cách viển-vông như thế không công-hiệu gì, thì biết dùng cách nào được? Dân nhà quê ta phần nhiều còn ngu muội lắm, cho nên bảo họ rằng làm điều ác thì sau nào cũng chết xuống âm phủ phải chịu các thứ hình-phạt, thì họ không sợ bằng bày đặt ra một cảnh âm-ti địa-ngục, nào là vạc dầu, nào là cầu vồng chó ngao ra ở trước mắt họ, họ trông thấy cảnh-tượng ấy luôn thì cái hình ảnh in sâu vào trong trí não, phẳng phất trong tâm thần mà tự-nhiên sinh ra sợ điều ác; tức là dùng phương-pháp cụ-tượng vậy. Bây giờ ta cũng lợi dụng lấy phương-pháp ấy, lấy cách chiếu bóng, chiếu những tấm ảnh thuộc về vệ-sinh ra trước mắt họ, như muốn bảo cho họ đừng ăn thịt thiu thối thì chiếu ra một phim ảnh có miếng thịt thối lúc nhúc những rói cùng bọ, một anh tham ăn ăn phải sinh ra một chứng bệnh gì, hay muốn khuyên họ, phải đạy điệm các thức ăn kẻo ruồi nhặng đậu vào có độc, thì chiếu ngay ra một đĩa đồ ăn ruồi nhặng đậu vào, đẻ trứng lên rồi trứng lấy nở ra rói ra bọ bò ngổn ngang mà mắt ta không trông thấy, hay muốn cho họ phân biệt nước làm việc với nước độc thì chẻ ra một phim ảnh có một bình nước lã bẩn, hàng vạn vi-trùng sinh-tồn ở trong và một bình nước lã đun sôi những vi-trùng đều chết cả, hoặc là chiếu ra những cảnh anh sạch sẽ phong-quang thì người ở béo tốt khỏe mạnh, mà ẩm thấp bẩn thỉu thì người ở ốm yếu gầy gò. Nếu bày đặt ra được những cảnh-tượng như thế ở trước mắt họ lại giảng giải thêm vào, thì họ hẳn ghê tởm sự bẩn thỉu, mà đã bẻ ghê sự bẩn thỉu tất là gần biết yêu sự sạch sẽ vậy. Ở đời không mấy người đã trông thấy sự quả-báo của một tội ác mà lại còn muốn phạm tội ấy nữa. Phép vệ-sinh có truyền-bá một cách rõ-ràng như vậy thì mới có bổ ích cho dân nhà quê ta; phép vệ-sinh có truyền-bá được, dân ta có biết theo phép vệ-sinh thì người nước ta mới không hay ốm đau; nếu không hay ốm đau thì nòi giống ta mới mạnh-mẽ được.

Những làm thế nào mà tổ-chức nên được một cuộc chiếu bóng ấy? Công việc này không phải một người có thể làm nổi, phải là những người có tư cách trong nước hay một đoàn-thể nào có danh tiếng mới, càng đáng nổi được. Hội Khai-trí tiến đức là một đoàn-thể có thể-lực trong nước ta, đã đảm nhận lấy cái chức-trách mở mang trí-thức, tăng tiến đạo-đức cho dân ta, song ở một cái lãnh-hồn tráng-kiện gửi trong cái thân-thể tráng-kiện », nếu người nước ta thân-thể không tráng-kiện thì đức-hạnh tăng-tiến làm sao được? trí-thức mở mang làm sao được? Vậy mong rằng hội sẽ vì lợi-ích-vận nòi giống Việt-Nam mà mà đứng tổ-chức nên công cuộc ấy để truyền-bá vệ-sinh cho người nước ta, nhất là người chốn thôn-quê, vì họ chiếm một số rất to trong dân-số toàn-quốc. Song dụng thành được công cuộc ấy không phải là dễ. Phải làm sao có máy chiếu ảnh, có phim ảnh, những phim ảnh ấy lại phải xếp đặt theo một cái chương-trình vừa trọn vẹn, vừa thích hợp với người chốn thôn-quê, phải làm sao có người theo về nghề chiếu ảnh, và rất lại là phải làm sao cho có tiền, cho có nhiều tiền mới được, vì đồng tiền là huyết mạch, không tiền làm gì được.

Truyền-bá phép vệ-sinh để mưu sự phú-cường cho nước cũng là giáp một phần vào công việc khai-hóa của chánh-phủ Bảo-hộ thì thế nào chánh-phủ chẳng trợ cấp cho it nhiều. Ngoài số tiền ấy ta lại kín phép chánh-phủ mỗi năm mở một cuộc số số hay một cuộc lạc-quyên, thì công cuộc có thể đáng vững được; ta lại còn trông cậy ở những nhà quan thân và nhất là những nhà phú hào trong nước. Những nhà phú hào Hoa-kỳ như Carnégie, Rockfeller thấy đồng-bào xướng lên một việc gì có ích lợi cho giống nòi mình thì vứt ra bạc vạn tiền nghìn không tiếc, nước nhà phú-hào ta có si là người theo được gương tốt ấy, có si là người thân-thành

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

cho cái công-cuộc làm cho giống nòi Hồng Lạc được tráng-kiện hơn lên ấy không? Tôi mong cho đồng-bào ta được mạnh mẽ chừng nào, tôi lại ước ao cho công cuộc truyền-bá vệ-sinh bằng cách chiếu bóng chóng xuất hiện chừng ấy. Những nhà lo tới hậu vận nòi giống mình nghĩ sao?

Thái-phi, N. Đ. P.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	28 độ
15 giờ	29 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ năm, 28 Août 1924

S. Augustin

Âm-lịch

28 tháng bảy năm Giáp tí

Ngày Kỷ mão

Hành Thổ, Sao Tỉnh Trực Ngu

Kị: Phá-khoán, Xuyên-tỉnh.

NGHI: Tế-tự, Hội-hữu.

TIẾN TUẦN

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ		10 $ 40
—	nhì	9 85
—	ba.	9 25
Thóc,		6 20
Bắp ngô.		5 70

Giá bạc. — Kể từ ngày 28 Août 1924, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 $ 78

Tin báo và tin đường sá sông nước. — *Thái-nguyên, ngày 26 août.* — Nước sông Cầu hôm 25 août hồi 6 giờ sáng đo được 19 m 57. Hôm 26 đo được 23 m 30 Nước vẫn còn lên. Trận bão vừa rồi thiệt hại không mấy.

Kiến-an, ngày 26 août. Trận bão vừa rồi, thiệt hại không mấy.

Phúc-yên, ngày 26 août — Trận bão vừa rồi, chỉ làm đổ mất độ hai chục cây và 5 cái nhà lá. Các đồng thấp bị ngập hết

Quảng-yên, ngày 26 août. — Ở Uông-bí có tin báo rằng có hai chiếc thuyền bị rập vỡ. Một người đàn ông và hai người đàn bà chết đuối.

Bắc-ninh ngày 27 août. — Nước Sông Cầu lúc 6 giờ sáng đo được 5m08. Nếu lên nữa thì bờ sông lại lụt lần nữa.

Phủ lạng-thương, ngày 26 août. — Đường 13 bị ngập đến 60 phân tây trong một kilomètre vào khoảng Lục-nam đến An-châu. Xe ô không đi lại được. Đường 17 từ Nhã-nam đến Hố-hạ cũng không đi được, đường đi có chỗ ngập đến hai thước. Đường 34 từ Nhã-nam đến Phủ-lạng thương cũng không đi được.

Phủ lạng thương, ngày 27 août. — Xe hỏa kì công đi được từ Kép đến Sông-hóa. Vì đường lún cho nên chiều hôm 26 août có một chiếc toa máy bị đổ ở kilomètre 100. Người không việc gì cả.

Quảng-yên, ngày 27 août. — Quan Công-sứ Quảng-yên điện rằng quan huyện Cát-hải có trình rằng số người sống sót ở tàu *Pierre Michel* lên bờ được 44 người., Trong số ấy có hai người mạch-lô, hai người đốt máy, một bếp, bốn người làm tàu và năm người hành khách. Tàu ấy ở Vinh ra, bị đâm vào lúc 3 giờ chiều hôm 25 ở gần Cát bà.

Thái - nguyên, ngày 27 août. — Quan Đốc Lang-sét trình rằng từ 5 giờ sáng hôm nay nước lên thêm 25 phân tây.

Monêdy, ngày 27 août. — Vì trận bão hôm 25 mà các đường điện-báo ở tỉnh-lị thông với các đồn trong địa-hạt bị đứt cả. Hiện đang cho sửa lại. Các công sở và các nhà quan binh ở tỉnh lị không thiệt gì mấy; các mái nhà bị hại nhiều, nhất là các lò bát.

Quảng-yên, ngày 27 août. — Cái cầu ở gần trại lính Va-chay đường sang Quảng-yên và Hongay bị trôi mất một khoảng chừng bốn thước.

Lạng-sơn, ngày 27 août. — Vì nước sông Kỳ-cùng lên to, cho nên bến đò Ban-chai xe cộ không đi lại được. Đường đi bị lụt cả; ở đường thu-địa vào chỗ kilomètre 75 bị lún nhiều. Đường thuộc-địa số 1 cũng bị lún mấy nơi ở kilomètre 128. Từ Lăng-giai đến Lạng-sơn, ô-tô không đi được.

Hội chợ Hanoi
Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Phi-tướng xứ Argentine. Từ ngày máy bay *Fokker* bị hỏng thì phi-tướng xứ Argentine là M. Pedro Zuna vẫn phải ở lại đây đợi máy khác đưa sang để bay nốt. Đáng lẽ chiếc máy khác ấy ngày hôm nay đã đem xuống tàu *Amakusa-Maru* ở Kobé chở sang đây, song tàu ấy lại bé quá không chở vừa, cho nên quan đại sứ Argentine đã mượn các tàu ở Đông-kinh và Hương cảng chở chiếc máy ấy giúp cho được hoàn bảo.

Cuộc quyên tiền giúp dân bị lụt. — Bản báo vừa nhận được những số tiền sau này của các nhà từ-thiện gửi giúp các dân bị lụt ở Bắc-kỳ ta, vậy xin đăng qui-tính phương-danh như sau này:

MM. Trần-văn-San. . .	2p,00
Mai-văn-Quế . . .	1 . 00
Phạm-văn-Thư .	2 . 00
(ba ông cùng đồng-sự ở sở Thương-chính Hạ-trai Vạn-lý)	
An-Vinh, Hanoi. .	5 . 00
Cộng.	10 p,00
Những số tiền bản báo đã nhận được trước . . .	77 . 10
Tổng cộng. . . .	87 p.10

Văn-thư viện. — Tòa nhà mới của văn-thư viện làm bằng xi-măng cốt sắt ở phố Tràng-thi nay đã gần xong rồi, chừng cuối năm thì hoàn thành. Tính ra làm vừa ba năm. Tòa nhà mới này chẳng những có cửa nội những pho sách của thư-viện và những công-văn của Nhà-nước từ lúc chính-phục đến giờ mà lại có thể chứa được cả những công văn trong một nửa thế-kỷ sau nữa.

Nhà này có hầm tàng, từng dưới đất thì để các thứ nhật-trình và tạp-chí của phủ Toàn-quyền, từng gác thứ ba thì dựng các công-văn của phủ Thống-sứ và có hai phòng giấy lớn cho các viên chức văn thư phòng làm việc. Từng gác thứ nhì thì dựng các công-văn của các sở thuộc phủ Toàn-quyền như là Kho-bạc, Thương-chính, Tài-chính. văn vân, còn từng gác thượng thì để các công văn của phủ Toàn-quyền và của các quan thống-soái của Nam-kỳ ngày xưa từ khi mới đặt thuộc-địa.

Ai muốn thừa lịch năm 1925? — Lịch mới năm 1925 hiện nay bản-quán đương hết sức đôn làm. Có nhiều bức vẽ rất đẹp, rất nhã. Vậy có lời kính-cáo để các nhà đại công thương trong nước, ai muốn thừa lịch năm 1925, thì xin kíp đến bản-quán mà chọn các kiểu, ý ưng kiểu nào thì đặt làm ngay, kẻo chậm ra thì các kiểu vẽ đẹp người ta tranh hết mất.

Ngài nào ở xa, muốn viết thư về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này:

M. BÙI-XUÂN-THÀNH
61-63, Rue du Colon, Hanoi

Bán nhà số 39 và 41, đường Carreau, Hanoi, đấtước rộng độ 4.000 thước vuông, nhà hai cái, mỗi cái sáu buồng, nhà bồi nhà bếp đủ cả.

Hỏi tại: Direction de l'Exploitation Cie du Yunnan Hanoi.

3894

Bộ Dân-luật ta. — Quan Thống-sứ vừa ký nghị định kể từ ngày 1er janvier 1925 trở đi, các chương từ 1, 3, 4, 5 et thứ II quyển thứ nhất của bộ Dân-luật ta thuộc về trụ quán (domicile), về phép vắng mặt (personne morale), về thất tung (absence), về tài sản (biens), về đăng lục tài sản (immatriculation) sẽ thi-hành trong các huyện Gia-viễn, Yên-mô và Kim-sơn trong tỉnh Ninh-bình. Nếu việc thi-nghiệm này được hoàn-hảo thì luật lấy sẽ cho thi-hành tất cả Bắc-kỳ toàn hạt.

Các nhà mỹ-nghệ nên sớm sửa-soạn. — Các báo đã thường đăng chương-trình về cuộc đấu-xảo mỹ-nghệ năm nay của hội Khai-trí, tất mọi người đã biết tỏ cả rồi. Nay chỉ nhắc lại rằng đến 23 Novembre này thì bắt đầu mở cuộc. Vậy các nhà mỹ-nghệ nên sửa-soạn từ trước cho các đồ-đạc của mình được mười phần tinh-xảo mà tranh lấy giải-giải.

« Nhân sinh bách nghệ », quốc dân ai giỏi nghề gì nên cố gắng công, rồi đây mỹ-nghệ nước nhà mỗi ngày mỗi thêm khôn-khéo, trước lợi dân sau ích nước, tất nghề mình cũng sẽ được vẻ-vang.

Hoặc ai có kiểu gì muốn hỏi thì nên viết thư gửi ngay về Công-quán hội (phố hàng Trống Hanoi), hội sẽ cử một tiền-hội-đồng bàn định trả lời và chỉ bảo các kiểu-mẫu.

Kỳ thi tuyển học-sinh vào trường Công-chính. — Kỳ thi tuyển học-sinh vào trường Công-chính đã bắt đầu từ thứ ba vừa rồi. Số người đến ứng thi là 91. Các đầu bài thi viết ra như sau này:

Luận Pháp-văn

Développer cette pensée: Le monde véritable que nous révèle la science est de beaucoup supérieur au monde fantastique créé par l'imagination.

Toán học

I. — Dans un nombre de 3 chiffres:
1° La somme des centaines et des dizaines est inférieure de 1 aux unités.
2° La somme des centaines et des unités est supérieure de 1 au double des dizaines.
3° Si l'on retourne les chiffres dont pour bout le nouveau nombre sur passe de 1 le triple du premier.
Quel est ce premier nombre?

Si on ne garde que les deux premières relations et qu'on ne tienne pas compte de la troisième, combien de solutions y-t-il dans ce problème?

II. — Un vélodrome a la forme generale d'un rectangle de 300m de long terminé par deux demi-cercles. Trois cyclistes sont rangés au départ A à des distances respectives de 30m, 32m, et 34m du centre O. Ils conservent toujours leurs distances respectives de l'axe OO'. Leurs vitesses sont de 30km, 31km,200, et 33km à l'heure. Quelle avance faut-il donner à tel ou tel pour qu'ils arrivent tous en même temps après avoir fait trois tours?

Đại số học

I. — Dans un triangle B A C rectangle en A et de côtés a, b, c. Du sommet A on abaisse une perpendiculaire A P sur l'hypoténuse, puis de P on mène des bissectrices P E et P D qui determinent des segments m, n, p, et q. Exprimez ces segments en fonction de a, b, c. Des résultats obtenus, deduisez les proprietes particulieres des triangles: E A D et P E D.

II. — Un vase cylindrique A B C D de rayon R contient de l'eau de hauteur P M = h. On y pose debans un cone S B C de meme base et de hauteur H. Si l'on appelle X la hauteur à laquelle montera l'eau, etablir l'equation en X. Cette equation ne peut pas se resoudre. Toutefois, trouvez à deux millimetres près le rapport de $\frac{B}{H}$ si X est egal a $\frac{3}{5}$ de H.

6

Tại phủ Toàn-quyền. — M. Lương-sơ Khai thăm-tá hạng tư tại phủ Toàn-quyền, kể từ ngày 1er septembre 1924 lại bổ về ngạch cũ là ngạch thăm tá phủ Thống-đốc và các tỉnh Nam kỳ.

Xe hỏa chạy đêm. — Công-ty hỏa-xa bá cáo rằng đêm 18 septembre 1924 ở Lao kay sẽ có một chuyến xe-lửa chạy xuống Hanoi. Ở Lao-kay khởi-hành lúc 20 giờ 35.

Tử-tuất đại-khánh. — Nhân dịp sắp đến lễ tử-tuất đại-khánh, nhà in bản quán có bán một bức tiểu-tượng đức Kim-thượng Khải-Định hoàng-đế. Ngài nào muốn có một bức để được chiêm-ngưỡng ngự dung thì xin gửi 0 p. 25 và tiền cước-phí 0 p. 08 cho M. Bùi-xuân-Thách, quản-lý nhà in *Trung bắc tân văn*, Hanoi.

TRƯỜNG QUẢNG-VĂN

Nhân ngày khai trường sắp tới, trường Quảng-văn có lời bá-cáo cho học-trò biết rằng từ 4 septembre trở đi, trường sẽ có những lớp này:

1. Lớp dạy chữ quốc-ngữ.
2. Lớp enfantin.
3. Lớp préparatoire.
4. Lớp élémentaire.
5. Lớp moyen.
6. Supérieur, dạy để đi thi bằng Cơ-thủy tốt-nghiệp (*học hai buổi ban ngày*)
7. Lớp Supérieur, dạy để đi thi bằng Cơ-thủy tốt-nghiệp (*học tối từ 6 h.30 đến 9 h.30*). Lớp này riêng cho các học-trò các lớp Supérieur trong nhà nước muốn học thêm. Bài dạy: Français và Mathématiques.
8. Lớp dạy để thi thư-ký (Cours d'Adultes). Lớp này học tối từ 6 h, 30 đến 9 h 30.
9. Lớp năm thứ nhất (Cours de 1re Année) học tối từ 6 h, 30 đến 9 30. Chương-trình học theo như chương-trình nhà-nước.

Đơn xin vào học, nhận tại trường Quảng-văn, 17 Rue des Briques, bắt đầu từ 1er Septembre. Học-trò lớp Supérieur ban ngày và lớp 1re Année phải đính theo đơn một cái khai-sinh, để sau cho Certificat de Scolarité cho dễ.

Còn như lớp học tiếng Anglais, tiếng Latin và lớp dạy âm-nhạc chờ khi số học-sinh đông sẽ mở.

Trường Quảng-văn lai cảo

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương khu đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh, Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Al-cập Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 8 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM RIÊNG: Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM CHỨNG: Giá 1 $ 50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 23, GIÁY NÓI: số 296

8013

Một cuộc chiến-đấu ở Bình-khang xóm dưới. — Cái xóm dưới này thật lắm chuyện! Tối hôm kia lại vừa xảy ra một cuộc chiến đấu rất kịch-liệt: Có đầu và quan viên đều có kẻ bị trọng-thương. Nghe đâu cũng chỉ vì sự ghen tuông nhau mà gây nên cuộc chiến đấu ấy. Trong khi đôi bên giằng lấy cái chặp rất hăng hái, thì đầu Dục nhà số 213 phố ấy và quan viên Lê-đông-Phương, 29 tuổi, là thư ký sở thương-chính đều bị trọng thương. Người hung thủ thì là quan viên Vũ Huy, 27 tuổi làm ở hiệu Verneuil et Graveraud, nhà ở số 6 phố Lò-đúc. Hiện nay đôi bên đã đem nhau lên kiện tại sở Cẩm, chưa biết thắng phụ về bên nào.

Thăng thức. — Melle Ng-thị-Hợp, nguyên học-sinh trường nữ sư-phạm, giáo-học tập-sự, nay được thăng giáo-học hạng tám, kể từ ngày 8 août 1924

Được phép nghỉ. — M. Ng-thọ-Cương, giáo-học hạng sáu tại Hải-phòng, được phép nghỉ sáu tháng, lĩnh nửa lương, kể từ ngày 1er septembre 1924

Mở trường. — Tại làng Tân-lạc-lý, tổng Ninh-cường, huyện Trực-ninh, tỉnh Nam-định, nay mở một trường Sơ-học Pháp-Việt.

Đi trường. — Trường Cơ-phúc, tổng Bất nạo, huyện Kim thành (Hải-dương), trước ở làng Cơ-phúc, nay đi sang làng Lương-xá.

Trường Văn-chánh, tổng Thượng-chiên, phủ Kinh môn, (Hải-dương), trước ở làng Văn-chánh, nay đi sang làng Duyên-linh.

Trường Đông-đô, huyện Đông anh, (Phúc-yên), trước ở làng Sơn du, nay đi sang làng Chu lao.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(*Capsules huile de foie de morue*)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ: 0 $ 90

油肝魚員

專治式胃腸虛弱肺病咳嗽油便金瘡

Muốn bán một cái xe ô-tô « Citroën » 10 mã-lực, chạy còn tốt lắm. Có nhiều đồ chữa. Giá bán 1.100 $.

Hỏi tại bản-quán. 3882

XIN CÁC QUÍ KHÁCH NÊM THỬ MÀ XEM!

Các thứ thuốc lá hiệu **Con Gà** *chưa cuốn đã cuốn rồi, hàng mới chế (Fabrication nouvelle) của Đông dương Yên-Thảo Công-Ty toàn bằng thuốc ngoại-quốc hảo hạng, theo cách vệ-sinh. Vừa nhẹ, vừa thơm, không rào cổ, không nhức đầu. Thử mới biết thực.*

3697

Ngạch tòa-sứ. — M. Ng-tiến-Độ, thăm-tá ở Phủ-lý, nay đổi đi Vĩnh-yên, thay M. Du-xuân-Bang, thư-ký thượng hạng hạng tư được phép nghỉ.

M. Lê-v-Mai, thư-ký tập sự mới bổ này bổ đi Phủ-lý, thay M. Ng-tiến-Độ.

Ngạch mật-thám. — M. Lê-v-Soạn, lính mật-thám hạng nhất, được phép nghỉ dưỡng bệnh 2 tháng, tháng đầu cả lương, tháng sau nửa lương.

Cảnh-sát. — Trong bài xã thuyết đăng ở số báo hôm qua có câu *tám bách chu niên* xếp lầm là *nhị bách chu niên*, và chữ Anatole France xếp lầm là Anatone, vậy xin cải chính lại cho đúng.

* * *

Tôi xem báo Trung-bắc tân-văn, số 2219 ngày 11 août 1924 thấy có tên M. Phạm-ngọc-Quyết phải phạt 50 quan ăn treo việc đánh bạc ở đường Quan-thánh. Vậy tôi cũng là Phạm-ngọc-Quyết ở làng Mọc-Quan-nhân, song tôi không làm sự trái phép bao giờ.

Phạm - ngọc - Quyết
72 hàng Bông

Bản báo đã cho hỏi rõ lại việc này thì ra người bị ăn đánh bạc nói trên kia với M. Phạm-ngọc-Quyết ở Quan-nhân trùng danh. M. Phạm-ngọc Quyết nói trong báo đây, 37 tuổi, làm thư-ký sở vô-tuyến Bạch-mai. Vậy nay bỗ khuyết lại cho rõ.

Giấy bạc giả. — Chiều hôm qua sở Mật-thám có bắt được mấy người Trung-hoa ở Vân-nam xuống mang một tập giấy bạc giả, về in theo lối giấy cũ cả. Tuy rằng bọn này đã bị bắt rồi, song chắc tiền còn lắm bọn xưa nay đã đem giấy giả vào đây lọt rồi, vậy ai tiêu dùng giấy thì nên cẩn thận kẻo ế ẳng những tiền hại mà lại bị người ngờ là cố ý tiêu thụ giấy giả phải đòi hỏi lôi thôi nữa.

* * *

Theo giấy ủy-quyền của quan Dự-thẩm Vinh, sở Mật-thám đã cho hỏi về việc tên Trần-văn-Cót tức Hắt và đồng đảng phạm tội làm giấy bạc giả

Ngạch tuần-cảnh. — M. Trần-v Trình, cai tuần-cảnh và M. Ng-văn-Hoặc, lính tuần-cảnh ở Việt-trì, vì có lỗi nặng, đều bị cách chức.

M. Ng-v-Tòng, cựu-binh, nay bổ làm lính tuần-cảnh ở Bắc-ninh, niên-bổng 128 $, thay M. Ng-v-Tuyên bị bãi chức.

Ngạch lính-cơ. — M. Ng-v-Lưu suất đội lính-cơ ở Tuyên-quang, được tử chức.

Ăn cắp hoa tai. — Tên Nguyễn-v-Chính, 16 tuổi là đầy tớ của Mme Ng-thị-Điều ở phố Phúc-kiến, số 55 và tên Ng-văn-Giễn 17 tuổi nhà ở hàng Quạt số 36, ăn cắp một đôi hoa tai vàng của Mme Ng-thị-Điều, thì nay đã phải bắt giam để xét hỏi.

Các tin vặt. — Đào Cường và đào Anh ở rạp Quảng-lạc cùng Lê-thị-Lộc ở ngõ Hà-trung bị án nợ thì nay đã bắt giao cho chưởng tòa.

— Theo lệnh quan Biện-lý Hanoi, sở Mật thám đã cho đòi hỏi Ng-tự-Trúc bán thuốc lào ở phố Đồng-xuân số 46, bị kiện là bội tín 40 đồng bạc của M. Antoine Sao bên Lào

TRƯỜNG TIẾN - ÍCH

Số 5, phố Bourret, sau nhà trạm

Đến 1er Septembre lại bắt đầu khai trường học hai buổi. Ai muốn xin học các lớp từ đồng-ấu đến đại tập thì cứ gửi đơn đến tại bản-trường từ nay mà đi. (Cả các trường phụ trường « Tiến ích » cũng thế).

Xong kỳ thi concours ở trường Bảo hộ và trường Sư-phạm ngày 10 septembre, thì ở trường chính sẽ mở thêm một lớp trung học (1er année). Ai muốn xin học lớp ấy thì sau ngày 10 septembre đến xin sẽ nhận đơn.

* Phàm những học sinh xin học, phải có phụ mẫu, hoặc anh hay người đỡ đầu đứng hương dẫn và chịu trách nhiệm để cho cẩn-thận về sau.

3896 Tiểu ích trường lai cảo

Vừa ở Tam đảo mới về mấy hôm nay

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

Số nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 395

Xét-nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn bà và hô-sinh, ván ván.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 3 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

2080

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Việc đâm tàu « Pierre Michel. — Cứ như lời kể người thủy thủ sống sót ở tàu *Pierre Michel* thì ngày 25 Août tàu đang đi ở giữa bể vào khoảng Cát-hải (Quảng-yên) và Đồ-sơn thì gặp bão. Trong tàu có chở gỗ lim và cánh-kiến ở Bến-thủy ra Haiphong, số thủy-thủ là 25 người, lại có 10 người hành khách ta, trong số ấy có ba người học-trò.

Thủy-thủ đã cố lái tàu vào Đồ-sơn để tránh bão, nhưng không thể nào được. Đi đến Cửa-cấm thì gió càng dữ lắm, đến nỗi buồng ngư-lôi hoa tiêu hay đi mất, rồi đến cả cái lái cũng gãy, rồi đến các buồng hành khách bị tốc hay đi mất sạch. Bấy giờ thủy-thủ mới thả hai cái *canot* và các phù phao xuống nước; người mại-bản phụ là Thoa và người tài sẽ phụ là Huyên cùng với 5 người hành khách xuống *canot* nỗi thì *canot* nào cũng đâm, sóng cao đến 10 thước. Từ lúc ấy trở đi là mấy người sống sót đó không trông thấy gì nữa. Cái *canot* đi được một lúc thì bị sóng đập vỡ làm đôi, những người ngồi *canot* ngã xuống bể cả, hai người thủy-thủ vớ được hai mảnh thuyền thì bám lấy rồi bị trôi rạt vào đảo Cát-hải.

Hiện tại mới biết là có 12 người vừa thủy-thủ vừa hành-khách lên được bờ là 5 người lên Haiphong, 6 người lên Đồ sơn và 2 người lên Cát-hải đã nói trên ấy.

Hiện ở trên bãi cửa Nam-triệu còn trông thấy xác tàu *Pierre Michel*. Đã có một cái tàu chạy đi tìm xác những người bị chết đuối.

Tàu *Pierre Michel* của M. Thu tức Sen có bảo hiểm với một công-ti là hai vạn rưỡi đồng.

Mất năm lá giấy một trăm. — Mme Phúc hưng-Thái, buôn bán, nhà ở số 33 phố Khách có đơn trình rằng ngày 21 août đi đổi tiền được năm lá giấy một trăm đồng dắt vào thắt lưng, khi về đến nhà thì không thấy đâu nữa.

Mèo cắn thành điên. — Ng-thị-Ngọ 57 tuổi, làm vá-gia nhà số 1.9 phố Đầu-cầu, bị con mèo của nhà chủ cắn phải đã ngót một tháng, đến nay mới phát bệnh điên đó. Người ta đã cho đưa thị-Ngọ vào nhà thương điên trị.

Lôa lồ thân-thể. — Tên Phó văn-Lát bán hàng tạp-hóa ở Hạ-lý phải giải ra tòa án Trung-trị về việc lõa sồng để lôa lồ thân-thể.

Buôn người. — Tên Ho-Sam và đồng đảng can việc buôn đàn bà con gái mình để đem về Tàu bán, đã bị bắt vừa rồi, chúng cùng khai còn mấy đứa nữa cũng can vào việc ấy, Tòa án ra lệnh cho điệu chúng đi nhận diện để bắt thì hiện đã bắt được hai tên ở Cẩm-phả, Tài xá và Vạn-hoa.

Tự ải. — Hồi 3 giờ chiều thứ ba, 26 août, người ta thấy xác tên Đinh-văn-Ngư, 28 tuổi, hiện nay cháu có việc làm, vẫn ở với cha, thắt cổ trong gian nhà dưới. Vì có gì mà tên ấy tự ải, thì chưa biết.

Chết đuối. — Tên Ng-viết-Toán, lái đò ở Hạ-lý có đến trình sở Cẩm rằng tên Ng-như-Phong 26 tuổi, chở đò thuê có một người Khách tà Lợi-Sinh, hồi 1 giờ sáng ngày 26 août, xảy chân ngã xuống sông Tam-bạc, hiện chưa tìm được xác.

HẢI-DƯƠNG

Bão. — Trận bão mới rồi, tỉnh Hải-dương bị hại nhiều lắm. Ngày 25 và đêm 25 rạng ngày 26 Août mưa nhiều quá, những nơi nước lụt, nước lại lên thêm đến 40 phân tây. Đồ mất mười cái nhà lá và một cái nhà gác, nhưng may không can gì đến người. Cây ở hai bên đường và ở trong vườn cũng đổ nhiều. Sáng ngày 26, có hai cái xác con gái, một cái chừng 6 tháng và một cái chừng 1 năm đạt vào bờ ngày tòa Công-sứ. Một cái thì đã nhợt nhạt, 1 cái thì bình như ngâm nước mới độ một vài giờ.

M. Nguyễn-văn-Voi, ở Bình-lân phải hai người con chết đuối thì đã tìm thấy ở phố Tu-lan. Nguyên là hai đứa bé ấy bị trận gió khi 7 giờ tối 25 tuổi ngã xuống nước, rồi bị dòng sông Kẻ-sặt chảy mạnh quá trôi xiết đi.

Khi 4 giờ chiều ngày 26, nước xuống được 25 phân tây. Nước vẫn xuống, nhưng mà chậm lắm.

CÁT-BÀ

Bão to. — Hôm 25 vừa rồi ở Cát-bà bị trận bão to quá. Tự sáng đã thấy trời u ám, mưa đến 9 giờ thì gió mới thực to, nhất là gió tây nam. Đương lúc đó nước lại lên to, sóng vỗ lại mạnh cho nên đồ mất 5 cái sàn gỗ. Trong số 5 cái đó, thì có một cái mới làm, vẫn chắc rằng không đổ được, ba người ở trong cứ điểm nhiên hứt thuốc phiện, và một đứa con ở pha nước, bắt thình lình sóng vỗ sàn đổ ba người đều xuống bể cả, may chỗ đó không sâu, nên đều lên được cả, con bé ở cũng lên được, chỉ thiệt hại đồ vật thôi. Các cây cối đổ nhiều, thuyền thì mới thấy một chiếc sóng đưa lên bãi cát cũng hư hỏng ít nhiều, nhưng may không việc gì đến người cả.

(Còn trong thời hạn, cột thứ hai)

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	27 Août hồi 6 giờ	16 giờ	28 Août hồi 6 giờ
Lao-kay . .	78 70	»	78,80
Yên-bày . .	30 67	»	29 87
Việt-trì. .	13 60	»	13 95
Hanoi . . .	8 67	»	9 17
Vạn-yên . .	8 00	»	8.10
Hòa-bình . .	6 50	»	6 50
Tuyên-quang.	7,50	»	8,90
Phú-thọ. .	21 87	»	23 23
Phả Yên-bình	3.43	»	3,88

Trên sông Thái-bình

	27 Août hồi 6 giờ	28 Août hồi 6 giờ
Thái-nguyên .	26.87	26,15
Lẫm	8,80	5.70
Phả lạng-thương	5,19	5,73
Đáp-cầu . .	5,18	5,78
Phả-lại . .		

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào

• TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chân phê rằng :

Chiếu nay đại-diện phòng của MONTÈS qui-công, có chế nên một thứ rượu bổ đề tặng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thì giới cho qui được phòng chế-tạng để ích thanh-giá.

Khâm thà

以嘉獎製造補神內大月
奏善製補經內外五日
請賜名酒精滋外科初七
准頒示衛生用藥局定
內閣恭錄此欽

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vi-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bổ này.

BẮC-NINH

Trận gió mới rồi. — Ở vùng Thuận-thành, Gia-bình, nước ngập hết lúa nay đã cạn. Dân làng vội đua nhau mua mạ cấy, vì đã gần hết tháng bảy rồi, thời tiết có đợi ai đâu, nếu không cấy thì muộn quá. Cấy vừa buông tay, trời lại giăng cho một trận vừa mưa vừa gió suốt cả ngày đêm. Bao nhiêu lúa cấy ra phần thì bị ngập, phần thì bị gió đánh tả tơi, trông ra đồng lại trắng xóa như trước vậy. Ôi! lần này lại lần cấy thứ ba rồi, ngập lại cấy, cấy lại ngập, chực đem nhân công mà thắng hóa công, nhưng nào có thắng được. Bây giờ liệu đâu mà mua mạ nữa, bao nhiêu gia sản đã đổ ra đồng hai lần trước rồi!

Có thể thôi đâu, những thứ lúa cấy sớm ở chỗ cao còn sót lại phòng bị ngập, nay đã trổ rồi cũng bị trận gió làm đổ non cả. Nước ngập lên, thế là hỏng nốt.

Những chỗ cấm cừ để chắn nước lụt vùng Hương-liên tràn lên, gió cũng đánh đổ hết, thành nước lại ứ lên. Nước ngâm nào biết bao thôi. Trận gió mới rồi rõ tai hại. Thiệt là «họa vô đơn chí» Bao giờ lại cấy hái được với giời.

M. C.

NGHĨA-LỘ (YÊN-BÁY)

Không chút lương-tâm — Vừa rồi, có lệnh của quan trên rằng nhà nào dự thóc phải mang ra bán sau sẽ cho những nhà đói kém, mà tuyệt nhiên không thấy nhà nào mang ra bán cả. Sau quan trên lại phải cho phép hội-đồng cải lương trích ra một số tiền công quỹ, ấy cho hội đồng bán định, xét nhà nào dự thóc, phải mang ra bán lại cho hội-đồng cải-lương, cứ 1 đồng là hai gánh thóc, rồi hội-đồng xét xem nhà nào đói kém thì cho vay, đến vụ gặt năm nay phải gán thóc lại giả hội-đồng, không phải lời lãi một đấu nào. Thế mà lắm nhà dự thóc, phải mang ra bán còn oán trách, và cứ có lắm nhà danh giá nhất nhì trong làng chức dịch thóc thừa mứa ra mà cứ chối rằng không có hột nào.

Đáng khinh bỉ thay cho những kẻ đen lòng tối mắt vì lợi, chỉ muốn nhân lúc đói kém này mà đặt một vốn bốn lời, thì ra không còn chút lương tâm nào thật nữa!

Viễng-lô lai cảo

PHỦ-LÝ

Một người lái đò thực-thà hiếm có. — Chiều hôm 26 Août, người lái đò tên là Bùi-văn-Diệc, quán xã Châu-xá, huyện Kim-bảng, đem một cái ví đa trong có 10 p 3) đến trình sở Cẩm, nói là của một người hành-khách bỏ quên ở dưới thuyền. Cứ như lời tên lái đò Bùi-văn-Diệc khai trình tại sở Cẩm, thì người hành-khách này ở Nam lên chuyến xe lửa 11 giờ 31, thuê đò của hắn về Kẻ-sở, không hay làm sao lại bỏ quên cái ví ở trong thuyền, nhà lái đã có ý đợi mãi cũng không thấy lộn lại lấy. Cái ví đa đó hiện nay ký tại sở Cẩm Hanoi, vậy ai mất của ấy nên đến sở Cẩm mà nhận. Đương cái thì buồn này là cái thì buồn vàng đồ đen lòng, mà lại có anh lái đò thực-thà dường ấy, há chẳng đáng khen ngợi lắm ru?

TRÀ-LĨNH

Phong cảnh vui. Trà-lĩnh là chỗ cửa ải sang Tàu, ở về p'a tây cách tỉnh Cao-bằng 36 km, đường sá qua đèo vượt suối rất là hiểm trở; nhưng khi hậu điều hòa, thủy thổ thì lành. Nhân vì ở bên Tàu có loạn lương dân bên ấy sang lánh nạn đông. Nay tỉnh-hình Quảng-tây đã tạm yên, nên những người đến trú ngụ đã lục tục về Tàu.

Tại Trà-lĩnh đây có quan đồn trấn ải, có phố xá, chợ búa, sòng bạc, rạp hát, dân thì phần nhiều là Nùng với Thổ. Chợ họp đông, đồ ăn rẻ, gạo một đồng được 40 bơ sữa bò, gà vịt thịt to ai hảo một con. P lên chép một bài hát nguyên tờ ở-âm ra đây để các ngài độc giả nhàn lãm:

«*Vân nây sĩ mà hàng chợ bạn, liêu mỹ cần bác cần thông mối; thông hứ mà kết đuổi bạn cần. Bạn như tiên mưa bán lùng tốt, cô sĩ phòng như phục mùa xuân, sĩ kết đuổi bạn cần rít đáng.*»

Nghĩa là: «*Nhân hôm nay là ngày phiên chợ, tôi đi ngoạn cảnh, may lại gặp được ông tơ xe chỉ tâu, tơ tần, kết mối cho tôi được kết bạn cầm sắt với nàng. Nàng thực như hằng-nga giáng thế, lòng tôi thực là hớn hở như hoa mùa xuân: tôi được cái hân hạnh kết bạn tri âm với nàng chẳng là quá đáng lắm ru*».

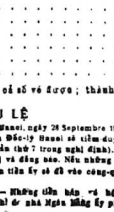
Phan-huy-Tiếp lai cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Xin gửi cái áo. — Có một chàng áo vắn nửa mới nửa cũ, đầu đội mũ trắng, chân đi giầy tây trắng, mình lại mặc cái áo đa mùi lam, trên cổ có một hàng chữ kim-tuyến, tự xưng là một thầy t ông sở nọ, mới hạn vào hát tại một nhà rô đầu kia, chị em thấy quan vào tưởng được chầu hát hỏ: nào ca, nào hãm, thìa rượu xăng-lê đưa bạn lên đường, thìa rượu quà cổ, cuộc truy oan tự tối gần đến sáng tiễn bạn lên xe ô-tô, khi ra cửa có bạn đến mai quan đến chi tiền và lại hát, chị em đã yên trí là khách quen, thế nào tối hôm sau cũng đến. Ngờ đâu một mong một mất, nên chị em bỏ nhau đi hỏi thăm xem chàng áo địa xanh ấy làm việc tòa nào, đề đâu ra một vị quan dạng giả hiệu, vẫn nằm co ở một nhà hàng cơm kia mà lẫn mặt. Đến sau chủ nhà hát toan đem việc ấy lên Cẩm, nhờ lệnh quan đòi tộ, thì chàng ta mới chịu lui lủi đến nhà các chị, tay cầm một gói bánh k ách gọi là lễ khất và xin gửi cái áo địa để chị em giữ hộ đến hôm nào có tiền sẽ đến nơi lại. Rõ chán chưa! Bốc tới ngỡ gặp thằng nhẽn lỗi hát duy có lỗi này các ngài ưa xem mà thật là hiếm có là «lỗi hát Tối tân.»

Có nhiều giọng hát đặt ra điệu riêng của nhà soạn, lại có cả âm nhạc riêng chỉ để đệm vào tích hát này là tích:

ĐỐI CHỮ ĐỒNG TÂM...

Tích này đã lâu chưa diễn lại, có nhiều quý khách đòi xem, vậy bản-hội định: Tối chủ-nhật 31 t ới g tâm tây này diễn lại.

Bán vé từ tối thứ bảy 30 Août.

VIỆC VẬN TẢI HÀNG HÓA

P. CAPS

Nhà giấy tại số 7, phố Paul-Bert

HANOI

Nhận làm môi giới về việc chở hàng: Haïphong và Marseille.

Rẽ hàng, xếp hàng và mọi việc khai báo và nộp k ể thương-chính, xe không-g và dọn nhà, vân vân.

GIÁ TÍNH RẤT HẠ

2116

SAN NHIÊN ĐAI CÂN TẠO-HÓA

Tối thứ năm 28 Août 1924

Diễn lấy tiền quyên vào trường Thể-dục.

Tối thứ sáu, 29 Août 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

MÀI GƯƠM DẠY VỢ

(Hát chèo)

Tích thứ hai :

CAO LỖNG PHÁ THIẾT HOA-XA

(Hát tuồng)

Từ xưa đến nay bản-hội đ ễn biết bao nhiêu lỗi hát cải-lương : nào lỗi chèo hm, ch èo cổ, lỗi hát Nam-kỳ, lỗi tả châu, lỗi mới, lỗi cũ, lỗi nào cũng được quý khách ban khen, trong lấy nh ều lỗi hát duy có lỗi này các ngài ưa xem mà th ật là hiếm có là «lỗi hát Tối tân.»

Có nhiều giọng hát đặt ra điệu riêng của nhà soạn, lại có cả âm nhạc riêng chỉ để đ ễn vào tích hát này là tích :

ĐỐI CHỮ ĐỒNG TÂM...

Tích này đã lâu chưa diễn lại, có nhiều quý khách đòi xem, vậy bản-hội định : Tối chủ-nhật 31 t ới g tâm tây này diễn lại.

Bán vé từ tối thứ bảy 30 Août.

HỠI CÁC NHÀ MẮC BỆNH XUYỄN, BỆNH HEN!

Ai mắc các bệnh ấy mà khổ thế, mà đau lắm, nên dùng thuốc Abyssinie Exibard bằng bột (REMÈDE D'ABYSSINIE EXIBARD en POUDRE) thì bệnh sẽ dứt ngay. Bỏ bột trong một cái điếu, hoặc trên một mảnh kim-khí mà đốt, rồi thở cái khói thuốc, thì lập-tức dứt ngay. Ốc thử mà xem, sẽ thấy hiệu-hiện kỳ thường. Hết thuốc quán Abyssinie Exibard (LES CIGARETTES D'ABYSSINIE EXIBARD) cũng hiệu-nghiệm lắm.

Trước nói bằng quốc-ngang quanh hộp thuốc có in đơn-hiệu sau này mới là thực hiệu :

MAISON BÉROUD

Gởi bán tại { BLANC, Hanoi MONTÈS, Hanoi

MUA MAU KẺO HẾT!!!

Bản-hiệu mới nhận được ĐĨA HÁT ANNAM, tiếng Saigon, tiếng Huế, tiếng Bắc, hát bội, hát chèo, hát cải lương cũng kể chuyện và ca-tỷ rất hay và rất lối!!

Grand Arrivage Disques Annamites

CHANSON & Cie HANOI

Bát quái-cheo!

Thưa Ngài,

Khi Ngài chiêu-cô cho bản-hiệu, hoặc dặn người nhà đến lấy, xin nhớ cho rằng, ngoài cửa có cheo cái **bát quái**, thì mấy chính hiệu chẻ ngon.

SINH-THÁI

31, Giữa Phố hàng Ngang, 31

2107 HANOI

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bào-chế của ông cho ông Bomart, bào chế sành-nhiều hạng nhất về cao-đẳng học-đường Paris đã một năm nay. Ông Bomart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, nhờ về thế mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gởi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

Ngài nào cần dùng mua xe đạp, xe máy và đồ phụ tùng thay đổi rất tốt, rất hạ, thì nên gửi ngay thư về lấy tờ giá hàng ở hiệu:

TIẾT-HIẾU-TRUNG

dit TRÚC-THÀNH

Fournitures générales pour Cycles & Motos

N° 35, PLACE NEYRET, HANOI

LE DROIT PÉNAL A TRAVERS

L'Ancienne Législation chinoise

(ETUDE COMPAREE SUR LE CODE GIA-LONG)

PAR

PHAN-VĂN-TRƯỜNG

Docteur en Droit

Avocat à la Cour de Paris

Prix . . . . . 1$00

3098 Port recommandé . . . . . 0 .14

HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON LAI VÔ THỪA NHẬN

Chỉ-dụ ngày 31 Juillet 1907 đã nhận cho rằng: Hội có ích lợi chung

CUỘC ĐÁNH SỐ

GIÚP CHO HỘI

SỐ TRÚNG THÌ ĐƯỢC TIỀN

QUAN THÔNG SỨ BẮC-KỲ ĐÃ CHO PHÉP

Thông-ngôi đình ngày 23 Juin 1924

Số vé bán là 60 000 số giá vé bán là 0$50 một vé

NHỮNG SỐ TIỀN ĐƯỢC KỂ SAU ĐÂY :

1	Số được 3.000	piastres	3.000$00
1	Số được 1.500	—	1.500.00
1	Số được 1.000	—	1.000.00
3	Số được 500	—	1.500.00
5	Số được 100	—	500.00
20	Số được 50	—	1.000.00
40	Số được 25	—	1.000.00
	Cộng cả số vé được ; thành :		9.500$00

Mua vé ở đây

ĐIỀU LỆ

NƠI MỞ SỐ VÀ NGÀY MỞ. — Sẽ mở ở tòa Đốc lý Hanoi, ngày 28 Septembre 1924, hồi 3 giờ chiều có có mặt viên trị sự của hội trông nom việc mở số và quan Đốc-lý Hanoi sẽ tiếm duyệt. Nếu có việc gì ngăn trở thì ngày mở số ấy có thể hoãn lại được (theo khoản thứ 7 trong nghị định).

NHỮNG SỐ ĐƯỢC. — Những số được thì sẽ yết thị và đăng báo. Nếu những số được mà không ai bỏ trong hạn mười tháng kể từ ngày mở số thì những món tiền ấy sẽ để vào công-quỹ của hội (theo khoản thứ 8 trong nghị định).

NƠI GỬI TIỀN BÁN VÉ VÀ PHÁT TIỀN SỐ ĐƯỢC. — Những tiền bán vé hội đồng trị-sự sẽ gửi ở nhà băng Pháp Ngân-hàng và những số trúng được thì ở nhà Ngân hàng lấy phát tiền cho mà thu lấy vé (theo khoản thứ 6 trong nghị-định).

2119

No 122

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Phùng-húc và *Tiền lâm* ng e nói, đều lấy làm mừng-rỡ Lại nói chuyện *Lâm-chương* p ụng mệnh triều-đình đi đánh giặc *Tây-lương*, đi đến châu huyện nào, cũng ha lệnh điều binh khiển tướng.

Khi đến *Đông-hoa-sơn*, *Thang-bưu* nói với *Lâm chương* rằng:

— Sơn-trại của *Mã-vân* ở phía trước kia rồi, vậy tôi xin vào chiêu-dụ, bảo ra đầu quân, để theo nguyện soái đi đánh giặc.

Lâm-chương mừng-rỡ, truyền đóng quân lại. Bỗng thấy dưới chân núi có một bọn lâu-la kéo ra, quát to lên rằng:

— Quân nào qua đó? Mau mau nộp tiền «Mãi-lộ» đi!

Thang bưu nói:

— Các ngươi có ở có nói càn! Hãy vào báo với trại-chủ rằng có cố-nhân *Thang-bưu* xin vào yết kiến.

Bọn lâu-la nghe nói, vội-vàng phi báo *Mã-vân*. *Mã-vân* mời *Thang-bưu* vào ngồi ở *Ngân-an-điện*, rồi truyền cho quân-sĩ mổ dê giết lợn để sửa tiệc mừng.

Mã vân hỏi:

— *Thang* đại-huynh ơi! Từ khi hai ta tương biệt nhau, sự thể những thế nào, xin đại-huynh nói cho biết. Ngày nay đại-huynh đi đâu mà bỗng tới đây?

Thang bưu đáp rằng:

— *Mã* đại-huynh ơi! Sau khi tôi cùng đại-huynh tương biệt thì theo t ấn-phụ tôi tiến Kinh. Thân-phụ tôi được thăng bình bộ thượng-thư. Bấy giờ thánh-thượng giáng chỉ sai *Lâm* đại-nhân đi kinh-lược trong 7 tỉnh, mới phong chức cho tôi, để đi hộ-vệ *Lâm* đại-nhân. Khi đi đến *Kim-lăng*, thánh-thượng lại giáng chỉ phong *Lâm* đại-nhân làm chinh-tây đại nguyên-soái, để sang đánh thành *Toản-dương*, cứu vẫy *Tư-hoàng*. Cơ quốc công về triều. Bây giờ tôi tìm vào tới đây là có ý muốn nhờ đại-huynh giúp cho một tay để đi đánh giặc, e ằng ay đại-huynh nghĩ thế nào?

Mã-vân hỏi rằng:

— *Lâm* đại-nhân là ai nhỉ?

Thang-bưu nói:

— Tức là một người năm xưa cùng ngồi ăn tiệc với tôi ở *Ngũ-liễu-viên* tại *Tây hồ*, tên gọi *Lâm-chương* đó!

Mã-vân cả cười mà rằng:

— Ngày ấy tôi trông tướng-mạo ông ta, cũng biết ngay là một người đại quí, ai ngờ ngày nay thật đã quả-nhiên! Nhưng tôi đây năm xưa một người một ngựa, đã cướp-phá hàng mấy vạn quan-quân. Vì cái tội-ác lớn ấy, cho nên tôi không dám ra giúp nước, phải tụ-họp ở đây mà làm thảo-khấu, thế thì ngày nay tôi ra đầu quân sao được!

Thang-bưu nói:

— Đại-huynh đã tự biết tội-ác của mình thì nên theo *Lâm* đại-nhân đi đánh giặc *Tây-lương*, một mai thắng trận về triều, ta sẽ đem công chuộc tội. Bấy giờ ơn vua lộc nước, thế phong tử ấm, há chẳng còn hơn ở chốn Lục-lâm này mà để đến nỗi họ tên mai một hay sao!

Mã-vân ng e nói mừng-rỡ mà đáp rằng:

— Nếu ngày nay lập công, có thể chuộc tội trước được thì tôi xin đi theo đại-huynh.

Thang-bưu mừng-rỡ, cùng *Mã-vân* xuống núi, rồi đưa vào yết-kiến *Lâm-chương*. Khi vào tới nơi, *Mã vân* toan sụp lạy thì *Lâm chương* vội-vàng đỡ dậy mà bảo rằng:

— Hai ta gặp nhau ngày nay, chỉ nên dùng lễ bạn-bè mà thôi.

Mã vân nói:

— Ngày nay tôi xin đầu quân, có lẽ nào lại không lạy.

Lâm-chương nhất-định chối-từ, rồi mời *Mã-vân* ngồi. Hai bên cùng kể-lể những nông-nỗi sau khi tương-biệt. Chuyện-trò hồi lâu, *Mã-vân* lại cáo-từ lên núi, gọi bọn lâu-la mà bảo rằng:

— Nay ta theo quan nguyên-soái họ *Lâm* đi đánh giặc *Tây-lương*. Trong bọn lâu-la, kẻ nào muốn đi thì cho theo, nhược-bằng không muốn, ta sẽ cấp tiền cho về mà làm ruộng.

Mã-vân giải tán bọn lâu-la rồi, phóng hỏa đốt sơn-trại, đem quân xuống núi đi theo *Lâm-chương*. *Lâm-chương* sai người cầm cờ lệnh-tiễn đi lấy lương-thảo ở các châu huyện, rồi lại cất quân đi.

Đi đến *Sơn-tây*, đóng tại phủ *Thái-nguyên*, bỗng thấy quân-sĩ vào báo rằng:

— Dám bẩm đại-nhân! Có quan chinh-tây tiên-phong xin vào yết-kiến.

Lâm chương cầm thủ-bản xem, thấy đề chữ: «Tân-khoa trạng-nguyên *Phùng-húc*, được phong làm chinh-tây tiên-phong» *Lâm-chương* truyền cho vào

Phùng-húc vào tới nơi, cúi chào mà bẩm rằng:

— Dám bẩm quan nguyên-soái! Chúng tôi mình mặc giáp trụ, không thể sụp lạy được, xin quan nguyên-soái tha lỗi cho.

Lâm-chương thấy là cháu ngoại-sanh *Phùng-húc*, trong lòng mừng-rỡ mà bảo rằng:

— Mễ-lễ! Mời tướng-quân ngồi!

Lâm-chương hỏi rằng:

— Từ khi tương-biệt, về sau thế nào mà thi đỗ trạng-nguyên, lĩnh ấn tiên-phong, xin thuật rõ cho ta được biết.

Phùng-húc nói:

— Từ khi được cữu-phụ cứu sống cho, tôi cùng *Tiền-lâm* tiến Kinh, chiếm được bảng khôi-nguyên, thánh-thượng mới cho tôi lĩnh ấn tiên-phong, còn *Tiền-lâm* và *Chu-giác* thì cho làm chức tả, hữu tham mưu để cùng đi đánh giặc. Khi đi đến tỉnh *Sơn-đông*, tôi đã có vào mời *Thường-vạn-thanh* cùng đi, để giúp cho một tay.

Lâm-chương và *Thang-bưu* nghe nói, mừng rỡ xiết bao, vội vàng sai người ra mời *Thường-vạn-thanh*, *Tiền-lâm* và *Chu-giác*, rồi đặt tiệc để khoản-đãi.

Ngày hôm sau, hội-họp quân-sĩ để sắp khởi-hành, các châu huyện đều đem lương-thảo đến nộp đủ, chỉ có huyện *Khúc dương* c ưa đem đến, *Lâm-chương* tại phải ở lại một ngày nữa.

Khi huyện *Khúc-dương* đem nộp lương-thảo, *Lâm-chương* truyền đòi giải-lương-quan vào mà bảo rằng:

— Tại sao nhà-ngươi dám trái kỳ hạn?

Giải-lương-quan bẩm rằng:

— Dám bẩm quan nguyên-soái! Chỉ vì trời mưa lâm lội, đường cái khó đi, cho nên chúng tôi trót sai hẹn mất một ngày vậy.

Lâm-chương nổi giận mà quát mắng rằng:

— Vì nhà-ngươi sai hẹn, để ta phải đóng quân ở đây thêm một ngày nữa tốn-phí bao nhiêu tiền của, tội ấy thật đáng chém đầu!

Nói xong, truyền cho đao-thủ đem giải-lương-quan ra chém. Đao-thủ vâng lệnh đem ra, bỗng thấy giải-lương-quan kêu to lên một tiếng mà rằng:

— *Lý khôn chết như thế này, thật không ra làm sao vậy.*

Phùng-húc đứng bên, nghe thấy hai tiếng «*Lý-khôn*», sực nhớ đến việc ở trong rừng thông năm trước có người ân-n ân đã tha chết cho tr, lại lũng tiền lộ-phí cho ta nữa, hoặc giả là người này chăng.

Phùng-húc vội-vàng chạy theo ra bảo tên đao-thủ rằng:

— Khoan đã! Để ta cần hỏi một câu!

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC
泰 LỢI-THÁI 利
110, Rue des Changeurs, 110
HANOI

Bản-hiệu chuyên nghề ngót 20 năm, buôn bán thực thà, được nhiều quí-khách chiếu-cố, hằng ngày vẫn gửi vàng và đồ vàng đi bán các tỉnh trong cõi Đông-pháp và Cao-miên Lào.

Đã khách quen hay lạ, hễ gửi Commande mà có đặt it tiền trước thì bản hiệu cũng chiều theo thời giá mà gửi đồ đến tận nơi. 2685

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ê khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống 20 cachets

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
65, Rue des Cantonnais, 65
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 286

Bản hiệu có bán buôn các thứ các nhiều, hàng tốt, giá, hàng thứ giá thật rẻ.
Có bán sỉ hàng ta đồ là nhất thứ vuông, tròn, tay, hàng tốt nhất, ai ai cũng Saigon như thế, thì nên mua.
Nay mới có đặt ra mới tăng thêm nhiều đơn và gửi mua rộng khắp. Những hàng nay bán buôn trong tỉnh, hàng nào có thì có, không có thì gửi đi các tỉnh, ai mua cứ nói rõ ràng không thì rất được.
Quí-khách ở gần thì đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản hiệu xin gửi mandat tem hoặc mua.
Kính cáo
2000 YU-WO-TSEONG

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phổi làm cho hay ho vặt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.
Ấy là :
Thuốc nước bổ huyết
MÁU BỔ

NGƯỜI BIỂN-LẬN
(L'AVARE)
Hài-kịch của MOLIÈRE tiên-sinh soạn ra
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

Hội Ái-hữu của Tân-cựu học-sanh trường Cao-đẳng đã diễn tại nhà hát lớn Hanoi, ngày 18 Janvier 1924

In chữ Pháp và chữ Quốc-ngữ hai lối văn song song

Giá mỗi quyển. . . . . 0$50
Tiền cước gởi đi các tỉnh, mỗi quyển. 0 12
CÓ BÁN TẠI BẢN-QUÁN

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc :
ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh : đau dạ dầy, đi tả, đau ruột, đi thảo dạ.

CÁCH DÙNG : Cứ trong 24 giờ uống một lần ; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một tí nước lã, trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.

Giá bán : 0$90 một lọ

Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắp cầu, là một nhà chuyên trị ban thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy người khen ở các nơi gởi lại.
Cả nước độ hơn một đồng một lọ.

NỮ-HẢI-TẶC
(Trinh thám tiểu-thuyết)
PHẠM-BỘI-CẦM dịch thuật

Xuất bản lần thứ nhất
Có sửa đổi lại nhiều chỗ
Sách dày non 100 trang
Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp
Giá mỗi quyển. . . . 0$30
Tiền cước. 0.11
Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gởi giấy cho
M. BÙI-XUÂN-THÀNH
61—63 — Rue du Coton — Hanoi

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG
NÊN DÙNG THUỐC
QUINOFORME
bột ống, hoặc viên
Tại tất cả các thuốc Âu Pháp toàn cõng nơi thuốc tây.
Gửi bán tại tất cả các nhà bào chế
Nhà chế thuốc LACROIX, 25 bis, Rue Philippe de Girard — PARIS

SÁCH MỚI XUẤT BẢN
LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOUILLIER
Giáo sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . 0$30
Tiền cước mỗi quyển . 0, 12
Ai ở xa xin viết thư về cho
ông BÙI-XUÂN-THÀNH
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

KÝ TÊN KHÔNG RÕ
Bản-quán xin nhắc người mua báo khi có việc gì viết thư đổi hoặc bản-quán, thì cho biết cả số tờ ở từ giấy gởi báo, hoặc là gởi cho bản-quán cái giấy quán ấy, để cho người thư đỡ tìm kiếm. Khi cần nghĩ thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thêm quê, không cho độc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái pháp chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái sách làm, lại tinh vi cẩn-thận hơn thuốc nào hết, là một thứ bổ mạnh nhất.
Những khi cơ-thể cần dùng thứ thuốc rất mạnh thì dùng thuốc này chắc và nhất lắm.
Bệnh huyết suy bệnh gân yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng v v
Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.
Giá bán : 2$60 một litre
Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul Bert, Hanoi

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

ATOPHAN-CRUET
THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị thuốc bảo không có pha chế nhiều mấy
mỗi hoàn 0,50 ct. (những từ 3 đến 5 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẬT LÉO VÀ GÂN-CỐT
THUỐC PHÁP Trữ tại : 8, Rue de Pont-de-la-Mère, PARIS ở PHÁP QUỐC LÂM
Cũng có bán tại : Hanoi, M. CHASSAGNE, Pharmacien ; Saigon, L. BOUTIGNON, Pharmacien và các hiệu bào chế khác.

DÙNG "CRESYL" THÌ
và sự hiệu nghiệm chắc chắn đã thí-nghiệm theo cách bác học, thì có một mình "Nhãn hiệu".
CRESYL-JEYES
ĐỂ TẨY TRỪ BỈNH OAN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HÁM
PHÒNG NGỪA BỈNH OAN Hiệu nghiệm thật, những là sinh giác-tuổi, thiên-tuổi, tê-thấp, ôn dịch thì vật.
THIỆT HỮU ÍCH trong sự tẩy uế, cần dùng trong các nhà nhỏ đọc-địa, đề tẩy trừ những đồng, vải, đại hèn, tàu, xe cho khỏi có quế.
KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG mà trừ các vật thu độc, trong về muỗi (moustiques), sắt, ghẻ, giun, mối và chiên-chiên.
Có một mình thứ dấu "CRESYL-JEYES" đáng tron tru hết hồi hám mà thôi.
HAY CÚNG CỐI ĐỪNG CHỊU vì hình sao xung có nhãn hiệu "CRESYL-JEYES"
CRESYL JEYES, 35, Rue des Francs Bourgeois, PARIS 4e

MUA MỘT ĐƯỢC HAI

Hiệu tôi buôn thuốc lào đã lâu năm nổi tiếng nhất Bắc-kỳ. — Nay lại đặt thêm ảnh thưởng bỏ các ngài mua bánh thuốc mỡ ra có ảnh thưởng, thời xin mua dùm thì cứ lại đây mà lĩnh thêm một bánh thuốc thưởng nữa, ấy là nghĩa mua một được hai.

Bấy lâu đã nức tiếng gần,
Gởi đi bán ở bán buôn ra cần.
Về thành Tam-kiệt Hàn thần :
Trương lương, Bàn tín tướng quân, Tiêu-hà,
Ai mua bánh thuốc mỡ ra,
Có để chữ thưởng (賞) thời là số may !
Xin đem cái phiếu thưởng nầy.
Mua đến đến đây thưởng ngay tức thì.

LÝ-SENG-BAO
49, Rue des Paniers, (Phố Hàng Bồ Hanoi
Cửa hàng bán Vàng-bạc, đồng hồ, nhẫn-kính. 2665

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
醪補
J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nổi nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
養腸金雪啞藥各啞沒噸羅歌噴精
Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
2000 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

SẮP MỞ
Ba
PACHOD Frères & Cie LYON

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO
(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)
6 trương

GIÁ BÁN BÁO :
Một năm . . . . . 10$00
Sáu tháng 6.50
Ba tháng 3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine)

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

TIỂU-THUYẾT
BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ
(Lịch-sử tiểu-thuyết nước Pháp)
Soạn-giả : **Alexandre DUMAS**
Dịch-giả : **NGUYỄN-VĂN-VĨNH**

Mỗi tập (32 trang) **0$15** (tiền cước 0$05)
Toàn bộ (24 tập) **3.00** (tiền cước 0.35)
Ai mua xin gửi thư và mandat cho :
M. BÙI-XUÂN-THÀNH
Quản-lý nhà in Trung-Bắc-Tân-Văn
61-63, Rue du Coton, 61-63
HANOI

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC
MỘT TRIỆU
HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN
Muốn được một số tiền ấy, hãy mua một cái vé
CRÉDIT NATIONAL 1920

Lúc mua vé thì giá 20 quan, vào thứ 6 tháng 10 thì giá 40 quan. Nếu tiền ấy, tiền được ngày nào vé ra, tiếng nhiều vé quay ra nhiều, mà vé trong đó thì được vé Triệu. Mua chỉ cần khi đến mở ra, thời gian khi nào Paris, Lyon đến, mà đi được quay ra nhiều một lần vé chỉ quay ra nhiều một lần vé chỉ quay ra nhiều.
Vé Crédit National mỗi năm, tính kỳ cấp cuộc, ai có vé tại Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre mỗi lần rút số ra :

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
3 lô.	100.000 quan
6 lô.	50.000 quan

Tiền rút ra tính kỳ trong một năm cũng là 20 triệu quan
Như vậy rút số cũng dễ trúng lắm
Muốn được cuộc rút kỳ tới, nên gửi 20 quan ra cho chậm nhất
BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 6576
Việc bán vé này theo như bản luật ngày 17 Mars 1906, các nhà mua vé được đủ điều chắc chắn.